

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการ
ของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี*
THE MODEL OF CAPACITY DEVELOPMENT FOR INTEGRATED
BUDDHIST PRACTICES OF PHRAVINAYADHIKARA
IN PATHUMTHANI PROVINCE

พระมหานพพร ปุณฺณชโย

Phramaha Nobborn Puññajayo

พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปญฺโญ)

Phrarajpariyattikavi (Somjin Sammapanyo)

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส

Phramaha Hansa Dhammhaso

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: nop.boonya@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพบริบทและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการในจังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท 3) พัฒนาและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา หรือ (R and D) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มพระวินยาธิการในจังหวัดปทุมธานี ที่ได้รับแต่งตั้ง 7 อำเภอ รวม 60 รูป 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง 23 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า 1) พระวินยาธิการส่วนใหญ่เป็นพระสังฆาธิการโดยตำแหน่ง แต่ยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ทักษะคิด ทักษะการสื่อสาร ความรู้ด้านกฎหมายและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) รูปแบบการพัฒนาได้นำองค์ความรู้ตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาทคือไตรสิกขาและวิทยาการร่วมสมัยมาบูรณาการร่วมกัน ทดสอบรูปแบบจนเกิดประสิทธิภาพสูงสุุดเพื่อนำรูปแบบไปพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ 3) จากการนำรูปแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีระดับทักษะเมื่อผ่านการทดลองแล้วสูงกว่าก่อนการทดลอง ภาพรวมมีทักษะอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 78.33 ทั้งพบว่ายังสามารถลดระยะเวลาการพัฒนาศักยภาพลงได้อีกด้วยการเรียบเรียงเฉพาะแนวปฏิบัติที่ดี หรือ

* Received 19 December 2020; Revised 17 May 2021; Accepted 24 May 2021

Best Practice รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการปกครอง พ.ศ. 2560 - 2564 ของมหาเถรสมาคม ตรงตามความต้องการของคณะกรรมการพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่อื่น ๆ ได้ต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ, พุทธบูรณาการ, พระวินยาธิการ, ปทุมธานี, ตำรวจพระ

Abstract

The objectives of this research article were; 1) to study the context and problems of the practices of Phravinayadhikara in Pathumthani province 2) to explore the model of capacity development of Phravinayadhikara according to Theravada Buddhism, and 3) to develop and present the model of capacity development of Phravinayadhikara based on Integrated Buddhism by using the research methodology of Research and Development or (R and D). The research participants were divided into two groups; 1) 60 key informants, including Phravinayadhikara in Pathumthani province who had been appointed in 7 districts, 2) 23 secondary informants. The study found that 1) most Phravinayadhikara were being as a Buddhist ecclesiastical official monk. However, they still lacked crucial knowledge and skills to conduct their roles, including thinking skills, communication skills, legal knowledge, and information technology skills. 2) The model of development was integrated with applying explicit knowledge in line with Theravada Buddhism, which refers to three studies, morality, concentration and wisdom, and modern science's theoretical framework. Also, the model was tested until its most effective as a model for developing the potential of the practices of Phravinayadhikara. 3) The results of employing this model to the target group found that their skill level was higher than before getting an experiment. The total score of evaluating skills was at a high percentage of 78.33. Moreover, this model could reduce the period of capacity developing by composing only best practices. The model of the capacity development of integrated Buddhist Practices of Phravinayadhikara, Pathumthani province, is new explicit knowledge in line with the Sangha administration's reform 2017 - 2021. It is a tool that can significantly develop the capabilities of Phravinayadhikara under

the requirement of the Phravinayadhikara committees, Pathumthani province, and further develop and apply this model to suit other contextual areas.

Keywords: Capacity Development, Buddhist Practices, Phravinayadhikara, Pathumthani, Police Monk

บทนำ

ในปัจจุบันปรากฏข้อมูลข่าวสารการนำเสนอกรณีพระภิกษุสงฆ์กระทำผิดพระธรรมวินัย หรือบุคคลที่แสดงตนเป็นพระภิกษุแล้วประพฤติตนไม่เหมาะสม ละเมิดกฎหมาย สร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่ภาพลักษณ์ของคณะสงฆ์โดยรวม (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551) พระวินยาธิการมีหน้าที่ในการป้องปราม สอดส่อง ดูแลความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับสมณสาธูปและดำเนินการตามหลักพระวินัย ชี้แจงข้อบัญญัติพระวินัยที่พระสงฆ์ควรประพฤติให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อลดการกระทำผิดความผิดให้น้อยลง (พระมหาเจริญ จันทร์จริง, 2542) แต่ด้วยสภาพสังคมปัจจุบันทำให้รูปแบบการกระทำผิดทวีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม เช่น การกระทำผิดทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้พระวินยาธิการส่วนมากขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ทักษะการสื่อสาร ความรู้ด้านกฎหมาย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นในการประชุมครั้งที่ 9/2562 มหาเถรสมาคมได้มีมติที่ 179/2562 ให้ประกาศใช้ ระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. 2562 เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติรองรับที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เพราะตำแหน่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดูแลความเรียบร้อยของคณะสงฆ์ในพระพุทธศาสนา (พิชิตาล พันธุ์วัฒนา, 2561) ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการเกิดความเรียบร้อยดีงามตามเจตนารมณ์แห่งการรักษาหลักพระธรรมวินัยและกฎหมายจึงจำเป็นต้องออกระเบียบนี้ (สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562)

“พระวินยาธิการ” คือพระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะจังหวัดซึ่งเป็นเจ้าคณะผู้ปกครองสูงสุดในจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุนการปกครองของเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ทุกระดับ ช่วยตรวจตรา ดูแล ชี้แจง แนะนำพระภิกษุสามเณรให้ประพฤติปฏิบัติชอบตามหลักพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช และคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนเพื่อการปกป้องคุ้มครองและจรรโลงพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืนสืบไป (สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562) ครั้นเมื่อระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยพระวินยาธิการ พ.ศ. 2562 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 พระธรรมรัตนารักษ์ เจ้าคณะจังหวัดปทุมธานี จึงได้ออกคำสั่งเจ้าคณะจังหวัดปทุมธานีที่ 10/2562

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี และออกคำสั่งเจ้าคณะจังหวัดปทุมธานีที่ 11/2562 แต่งตั้งพระวินยาธิการประจำจังหวัดปทุมธานีทั้ง 7 อำเภอ 31 ตำบล โดยกำหนดให้ทุกตำบลในเขตปกครองมีพระวินยาธิการประจำตำบล ๆ ละ 2 รูป รวมทั้งสิ้น 62 รูป ดังนั้นเพื่อให้พระวินยาธิการมีขีดความสามารถที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะสงฆ์กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการปกครอง พ.ศ. 2560 - 2564 ของมหาเถรสมาคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบริบทและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท
3. เพื่อพัฒนาและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้จัดทำในรูปแบบ Research and Development หรือ (R and D) โดยมุ่งศึกษาสภาพทั่วไปและบริบทการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการในระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด แบบสุ่มโดยวิธีเจาะจงในเขตจังหวัดปทุมธานี ในประเด็นสภาพทั่วไปและบริบทการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ และสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) พระเถระในองค์กรสงฆ์ ผู้บริหารในองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ในประเด็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ แนวทางการพัฒนาศักยภาพพระวินยาธิการที่เหมาะสมกับปัญหาสังคมในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา และวรรณกรรมพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน และศึกษาในส่วนที่เป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพ การพัฒนาศักยภาพ และรูปแบบการพัฒนา ผู้วิจัยจะใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) คือพระไตรปิฎก และเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) คือส่วนที่เป็นอรรถกถาฎีกาพร้อมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาสภาพทั่วไปและบริบทการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการเป็นอย่างไร มีสาเหตุจากอะไร มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่อย่างไร ศึกษาแนวคิดเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ

ที่เหมาะสมกับปัญหาสังคมสมัยในปัจจุบัน จากนั้นสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้นำมาบูรณาการร่วมกันทั้งหลักพระพุทธศาสนา เถรวาทและวิทยาการร่วมสมัยนำมาออกแบบร่างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Primary Key Informants) ได้แก่ กลุ่มพระวินยาศึกษาใน จ.ปทุมธานี ที่ได้รับแต่งตั้ง 7 อำเภอ รวม 60 รูป ประกอบไปด้วยพระวินยาศึกษาใหม่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งแรก และพระวินยาศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติในการปฏิบัติหน้าที่ไม่มากนัก ทั้งนี้จะได้รับการพิจารณาจากหัวหน้าพระวินยาศึกษาประจำอำเภอให้มาเป็นผู้ให้ข้อมูล 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง (Secondary Key Informants) 23 รูป/คน ได้แก่ ก. กลุ่มพระสังฆาธิการในเขตปกครอง 11 รูป ข. กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 คน ค. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการศาสนา 6 รูป/คน

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสภาพบริบทและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาศึกษาในจังหวัดปทุมธานีและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพตามหลักวิทยาการร่วมสมัย พบว่ามีวัดจำนวน 195 วัด แบ่งเป็นวัดในสังกัดมหานิกาย 169 วัด สังกัดธรรมยุติกนิกาย 26 วัด มีพระภิกษุสามเณรประมาณ 5,000 รูป เจ้าคณะจังหวัดเอาใจใส่ดูแลพระสังฆาธิการในปกครองอย่างใกล้ชิดดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์ บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ อย่างสม่ำเสมอพระวินยาศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันมีครบทุกตำบล ๆ ละ 2 รูป รวมทั้งสิ้น 62 รูป ส่วนมากขาดการเสริมทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ทัศนคติ ทักษะการสื่อสาร ความรู้ด้านกฎหมาย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากปทุมธานีเป็นจังหวัดที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จึงมีความหลากหลายของประชาชนในพื้นที่ มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ใกล้เคียงกรุงเทพฯ ความเจริญทางสังคมและชุมชนสูง การเดินทาง คมนาคมขนส่งสะดวก จึงเป็นแหล่งเป้าหมายของผู้กระทำความผิดที่จะเข้ามาแฝงตัวอยู่ โดยมากพบคนปลอมบวชจากจังหวัดอื่นเข้ามากระทำความผิดในจังหวัดปทุมธานี

2. จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพของพระวินยาศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่าแนวทางการดูแลสถาบันสงฆ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเริ่มตั้งแต่กำหนดขั้นตอน กฎเกณฑ์การคัดบุคลากรเข้ามาในหมู่สงฆ์ การมอบความเป็นใหญ่ให้คณะสงฆ์ได้มีส่วนร่วมพิจารณารับบุคลากรเข้ามาในศาสนา การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหมู่สงฆ์ด้วยการมีพระบรมพุทธานุญาตให้มีการเข้าพรรษาและปวารณาเมื่อออกพรรษา การบัญญัติพระวินัยขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการขัดเกลา อบรมกายวาจาของพระภิกษุให้เรียบร้อย การบัญญัติลักษณะการประชุมสงฆ์ 4 ประเภทในการขอมติเรื่องต่าง ๆ จากสงฆ์ การสร้างกิจกรรมเพื่อหล่อหลอมสงฆ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยการกระทำอุโบสถเพื่อ

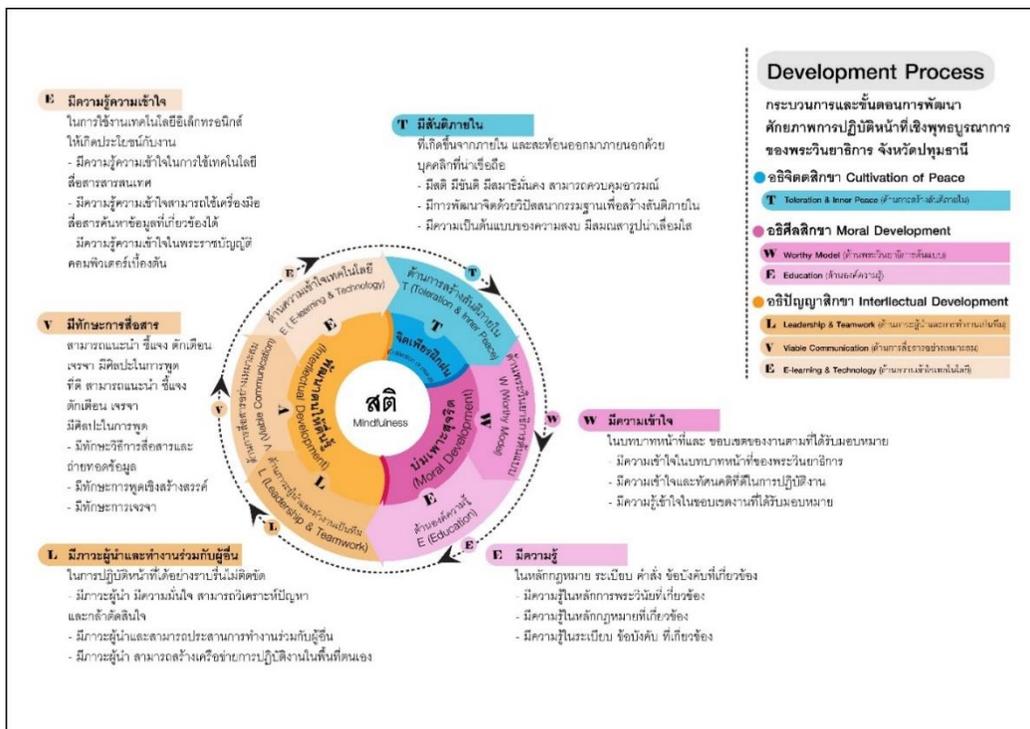

กระตุ้นเตือนจิตสำนึกของพระภิกษุในทุกปี และการปวารณาเพื่อเปิดโอกาสให้พระภิกษุได้
แนะนำตักเตือนซึ่งกันและกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. ส่วนการพัฒนาและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่
เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยธิการจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และบูรณาการ
องค์ความรู้พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิทยาการร่วมสมัยเข้าด้วยกันแล้วจึงได้ร่างรูปแบบ
การพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยธิการจังหวัดปทุมธานี
ซึ่งมีพื้นฐาน (Fundamental) คือสติ (Mindfulness) มีหลักไตรสิกขา (Three Studies)
อันประกอบด้วย อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา เป็นกรอบแนวคิดหลัก
(Framework) โดยมีกระบวนการพัฒนา (Development Process) ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน
คือ 1) T (Toleration & Inner Peace) ด้านการสร้างสันติภายใน พระวินยธิการต้องมีสติ
มีขันติ มีสมาธิมั่นคง สามารถควบคุมอารมณ์ในการปฏิบัติหน้าที่พระวินยธิการ มีการพัฒนา
จิตด้วยวิปัสสนากรรมฐานเพื่อสร้างสันติภายใน 2) W (Worthy Model) ด้านพระวินยธิการ
ต้นแบบ พระวินยธิการต้องมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน
ซึ่งทัศนคติ (Mindset) เป็นวิธีคิดในการนำไปสู่พฤติกรรมบวกหรือลบของพระวินยธิการ
แบ่งออกได้ 2 ประการ คือ 1) ทัศนคติปิด (Fixed Mindset) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่กลัว
ความผิดพลาด มีความอดทนต่ำ ท้อแท้ง่าย ล้มเลิกเร็ว มีวิทยากร 2) ทัศนคติเปิด (Growth
Mindset) เป็นลักษณะพฤติกรรมที่มีการเรียนรู้ มีความเข้าใจในขอบเขตงานที่ได้รับมอบหมาย
เข้าใจในหลักการของพระวินยธิการ 3) E (Education) ด้านองค์ความรู้ พระวินยธิการต้องม
ีความรู้ในหลักการพระวินัยที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ในหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎหมายคณะ
สงฆ์ กฎหมายอาญา มีความรู้ในระเบียบ ข้อบังคับ กฎ มติ ประกาศ คำสั่ง มหาเถรสมาคม
ที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยธิการ เคารพในความแตกต่าง มีความเข้าใจบริบท
ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ 4) L (Leadership & Teamwork) ด้านภาวะผู้นำและการทำงาน
เป็นทีม พระวินยธิการต้องมีภาวะผู้นำ มั่นใจในการออกปฏิบัติหน้าที่ มีวิสัยทัศน์ สามารถ
วิเคราะห์ตัดสินใจ มองภาพรวมทั้งหมดและปฏิบัติงานได้ สามารถวางวัตถุประสงค์เป้าหมาย
และแผนที่ชัดเจน จัดแผนงาน แผนคน ให้เข้ากัน กระจายและมอบหมายงานเป็น ตลอดจน
การรับและควบคุมนโยบายต่าง ๆ หรือดำเนินแผนงานไปด้วยความเรียบร้อยจนบรรลุผล
ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ มีความมั่นใจสามารถวิเคราะห์ปัญหาและกล้าตัดสินใจ มีภาวะ
ผู้นำและสามารถประสานการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามที
ได้รับมอบหมาย สามารถสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานในพื้นที่ตนเองได้ 5) V (Viable -
Communication) ด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม พระวินยธิการต้องมีทักษะวิธีการสื่อสาร
และถ่ายทอดข้อมูล เข้าใจรูปแบบการสื่อสาร การเลือกเนื้อหาของสาร และช่องทางการสื่อสาร
รูปแบบการถ่ายทอด สามารถการชักนำ แนะนำ ชี้แจง ประสาน สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นได้
มีทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการพูดจา วิเคราะห์ผู้ฟัง สามารถโน้มน้าวสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ มีทักษะการพูดเชิงสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาด้วยการพูดเชิงสันติวิธีที่ตอบสนองต่อบทบาทหน้าที่ของพระวินยาศิการอย่างมีประสิทธิภาพ 6) E (E-Learning & Technology) ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศ พระวินยาศิการต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสื่อสารสนเทศ หรือ Digital literacy หมายถึง ทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เป็นทักษะด้านดิจิทัลพื้นฐานที่จะเป็นตัวช่วยสำคัญในการปฏิบัติงาน สำหรับพระวินยาศิการจะเน้นไปใน 2 มิติ คือ การใช้ (Use) และ เข้าใจ (Understand)

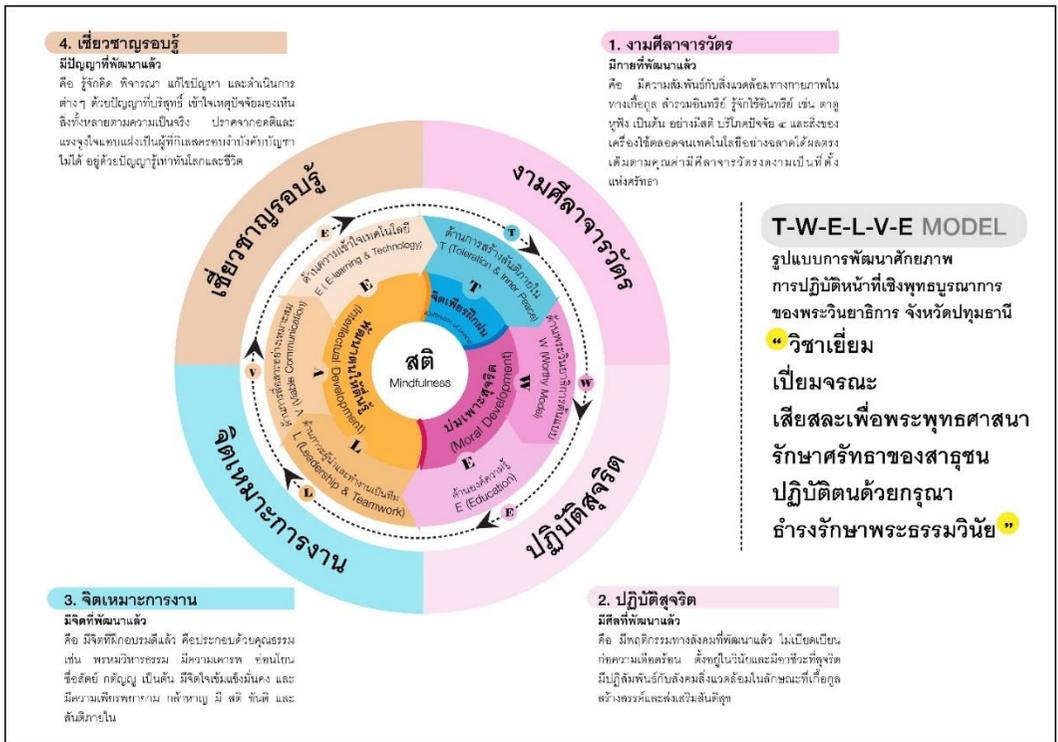

ภาพที่ 1 กระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงบูรณาการของพระวินยาศิการ จ.ปทุมธานี

โดยพระวินยาศิการที่ผ่านการพัฒนาตาม“กระบวนการ”หรือ “กฎเกณฑ์การปฏิบัติ”ตามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเรียกว่า “T - W - E - L - V - E MODEL” นั้นจะปรากฏผลลัพธ์เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม 4 ประการตามแนวทางของ ภาวิต 4 ได้แก่ 1) งามศีลาจารวัตร (ภาวิตกาย) คือ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในลักษณะที่เกื้อกูล ส้ารวมอินทรีย์รู้จักใช้อินทรีย์ เช่น ตาหู เป็นต้น อย่างมีสติ บริโภคปัจจัย 4 และสิ่งของเครื่องใช้ตลอดจน

เทคโนโลยีอย่างฉลาด ได้ผล ตรงเต็มตามคุณค่า มีศิลาจารวัตรตรงงามเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธา 2) ปฏิบัติสุจริต (ภาวิตศีล) คือ มีพฤติกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้ว ไม่เบียดเบียนก่อความเดือดร้อน ตั้งอยู่ในวินัยและมีอาชีพที่สุจริต มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่เกื้อกูล สร้างสรรค์และส่งเสริมสันติสุข 3) จิตเหมาะการทำงาน (ภาวิตจิต) คือ มีจิตที่ฝึกอบรมดีแล้ว ประกอบด้วยคุณธรรม เช่น พรหมวิหารธรรม มีความเคารพ อ่อนโยน ซื่อสัตย์ กตัญญู เป็นต้น มีจิตใจเข้มแข็งมั่นคง และมีความเพียรพยายามกล้าหาญ มีสติ ขันติ และสันติภายใน 4) เชี่ยวชาญรอบรู้ (ภาวิตปัญญา) คือ รู้จักคิด พิจารณา แก้ไขปัญหา และดำเนินการต่าง ๆ ด้วยปัญญาที่บริสุทธิ์ เข้าใจเหตุปัจจัย มองเห็นสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ปราศจากอคติและแรงจูงใจแอบแฝง

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการ จ.ปทุมธานี

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการด้วยการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี จำนวน 60 รูป โดยใช้กระบวนการพัฒนาทั้ง 6 ด้านดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าอบรมทำแบบประเมินผลทั้งก่อนและหลังเข้ารับการอบรม เพื่อนำผลที่ได้มาประเมินความรู้ความ

เข้าใจและการเปลี่ยนแปลง และได้สรุปผลการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับทักษะของพระวินยาธิการก่อนการอบรม รายด้าน (n = 60)

รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการสร้างสันติภายใน	5.16	1.77
ด้านพระวินยาธิการต้นแบบ	6.25	1.11
ด้านองค์ความรู้	4.03	1.40
ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม	4.93	1.35
ด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม	4.51	1.74
ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.51	1.56
รวม	4.90	1.49

ตารางที่ 2 แสดงภาพรวมระดับทักษะของพระวินยาธิการก่อนการอบรม (n = 60)

ช่วงคะแนน	จำนวน (n = 60)	ร้อยละ	แปลผล
0 - 25 คะแนน	9	15.00	มีทักษะระดับต่ำที่สุด
26 - 30 คะแนน	29	48.33	มีทักษะระดับต่ำ
31 - 40 คะแนน	22	36.66	มีทักษะระดับปานกลาง
41 - 50 คะแนน	0	0.00	มีทักษะระดับสูง
51 - 60 คะแนน	0	0.00	มีทักษะระดับสูงที่สุด
รวม	60	100.00	

ระดับทักษะของพระวินยาธิการก่อนการอบรม พบว่า ภาพรวมทักษะด้านพระวินยาธิการต้นแบบอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 1.11) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านพระวินยาธิการต้นแบบ ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 1.11) รองลงมา คือ ด้านการสร้างสันติภายใน ($\bar{X} = 5.16$, S.D. = 1.77) และด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 1.35) พระวินยาธิการมีระดับทักษะก่อนการอบรม อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.66 มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 48.33 และมีทักษะอยู่ในระดับต่ำที่สุด ร้อยละ 15.00

ตารางที่ 3 แสดงระดับทักษะของพระวินยาธิการเมื่อผ่านการอบรมแล้ว รายด้าน (n = 60)

รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านการสร้างสันติภายใน	7.03	1.04
ด้านพระวินยาธิการต้นแบบ	7.17	0.96
ด้านองค์ความรู้	7.30	0.99
ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม	7.28	0.95
ด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม	7.26	0.95
ด้านความเข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศ	6.75	0.95
รวม	7.17	1.04

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมระดับทักษะของพระวินยาศิการเมื่อผ่านการอบรมแล้ว (n = 60)

ช่วงคะแนน	จำนวน (n = 60)	ร้อยละ	แปลผล
0 - 25 คะแนน	0	0.00	มีทักษะระดับต่ำที่สุด
26 - 30 คะแนน	0	0.00	มีทักษะระดับต่ำ
31 - 40 คะแนน	13	21.66	มีทักษะระดับปานกลาง
41 - 50 คะแนน	47	78.33	มีทักษะระดับสูง
51 - 60 คะแนน	0	0.00	มีทักษะระดับสูงที่สุด
รวม	60	100.00	

ระดับทักษะของพระวินยาศิการเมื่อผ่านการอบรมแล้ว พบว่า ภาพรวมทักษะด้านองค์ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 7.30$, S.D. = 0.99) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับคือ ด้านองค์ความรู้ ($\bar{X} = 7.30$, S.D. = 0.99) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 7.28$, S.D. = 0.95) และด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 7.26$, S.D. = 0.95) พระวินยาศิการมีระดับทักษะเมื่อผ่านการอบรมแล้ว อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 78.33 มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.66

ตารางที่ 5 แสดงระดับความพึงพอใจของพระวินยาศิการต่อการอบรม เป็นรายด้าน (n = 60)

รายการ	\bar{X}	S.D.
ด้านวิทยากร (S)	4.41	0.39
ด้านเนื้อหา (M)	4.34	0.53
ด้านสื่อ อุปกรณ์/ช่องทางการสื่อสาร (C)	4.32	0.48
ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม (R)	4.32	0.46
รวม	4.34	0.46

ผู้วิจัยทำการประเมินระดับความพึงพอใจของพระวินยาศิการต่อการฝึกอบรมในมิติ 4 ด้าน ตามทฤษฎีการสื่อสาร SMCR ของ เดวิด เค. เบอร์โล (David K. Berlo) พบว่า ภาพรวมความพึงพอใจด้านวิทยากร (S) อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.39) พิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านวิทยากร (S) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.39) รองลงมาคือด้านเนื้อหา (M) ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.53) และอีกสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ด้านสื่อ อุปกรณ์/ช่องทางการสื่อสาร (C) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.48) และด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม (S) ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.46)

ตารางที่ 6 แสดงระดับความพึงพอใจของพระวินยาศิการเมื่อผ่านการอบรม (n = 60)

ช่วงคะแนน	จำนวน (n = 60)	ร้อยละ	แปลผล
1.00 - 1.80 คะแนน	0	0.00	มีความพึงพอใจน้อยมาก
1.81 - 2.60 คะแนน	0	0.00	มีความพึงพอใจน้อย
2.61 - 3.40 คะแนน	0	0.00	มีความพึงพอใจปานกลาง

ช่วงคะแนน	จำนวน (n = 60)	ร้อยละ	แปลผล
3.41 - 4.20 คะแนน	18	30.00	มีความพึงพอใจมาก
4.21 - 5.00 คะแนน	42	70.0	มีความพึงพอใจมากที่สุด
รวม	60	100	

พระวินยาธิการมีระดับความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมาคือมีความพึงพอใจมากร้อยละ 30.00

อภิปรายผล

ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาศัภษาภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานีนั้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลโดยสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพบริบทและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการในจังหวัดปทุมธานี มีวัดจำนวน 195 วัด มีพระภิกษุสามเณรประมาณ 5,000 รูป (ฉัตรชัย ชูเชื้อ, 2563) เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกันระหว่างกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ใกล้เคียงกรุงเทพฯ ความเจริญทางสังคมและชุมชนสูง การเดินทาง คมนาคม ขนส่ง สะดวก จึงเป็นแหล่งเป้าหมายของผู้กระทำความผิดที่จะเข้ามาแฝงตัวอยู่ (ชยุต มารยาทตร์, 2563) โดยมากพบคนปลอมบวชจากจังหวัดอื่นเข้ามากระทำความผิดในจังหวัดปทุมธานี (พระธรรมรัตนารักษ์ (สมศักดิ์ โชติธโร), 2563) พระวินยาธิการส่วนใหญ่เป็นพระสังฆาธิการโดยตำแหน่ง แต่ยังขาดความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ทศนคติ ทักษะการสื่อสาร ความรู้ด้านกฎหมาย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (พระมหาถาวร ถาวรจิตโต, 2563)

2. รูปแบบการพัฒนาศัภษาภาพของพระวินยาธิการตามหลักพระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า การได้มาซึ่งคุณลักษณะดังที่กล่าวมาสามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยใช้เครื่องมือในการพัฒนาได้แก่ หลักไตรสิกขา ประกอบด้วย อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปณญาพล ที่กล่าวว่าควรพัฒนาขีดความสามารถของพระวินยาธิการตามหลักไตรสิกขา และส่งเสริมให้พระวินยาธิการมีศิลาจารวัตรเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดี (พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปณญาพล, 2561) โดยมีผลลัพธ์ซึ่งแสดงออกในรูปของภาวิต 4 คือรูปธรรมที่เป็นคุณบทของบุคคล (ผู้ได้เจริญกาย ศีล จิต และปัญญาแล้ว) (พระธรรมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2546) ซึ่งแบ่งออกเป็น การพัฒนาภายนอก 2 ประการ คือ ภาวิตกาย และภาวิตศีล โดยมีรากฐานมาจากพระวินัยซึ่งเป็นรากแก้วแนวทางที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงวางแบบแผนไว้ สอดคล้องกับ แสวง อุดมศรี ที่กล่าวว่าพระวินัยเป็นเครื่องมือในการขัดเกลา อบรมกายวาจาของพระภิกษุให้เรียบร้อย การสร้างกิจกรรมเพื่อหล่อหลอมสงฆ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยการกระทำอุโบสถเพื่อกระตุ้นเตือนจิตสำนึกของพระภิกษุในทุกปีภักซ์ และการปวารณาเพื่อเปิด

โอกาสให้พระภิกษุได้แนะนำตักเตือนซึ่งกันและกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดียิ่งขึ้น การบัญญัติพระวินัยและสิกขาบทเพื่อประโยชน์สุขของสังคมสงฆ์โดยรวม และที่สำคัญทรงวางหลักเกณฑ์สำหรับระงับเรื่องราวคืออภิรณห์ทั้ง 4 อย่างที่เกิดขึ้นในหมู่สงฆ์ เรียกว่า อภิรณสมณะ (แสง อุดมศรี, 2530) และการพัฒนาภายใน 2 ประการ คือ ภาวิตจิต และภาวิตปัญญา ทั้งนี้ต้องมีรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูพินิจปริยัติกิจ ที่กล่าวว่า ควรจัดอบรมถวายความรู้พระวินยาธิการ เพิ่มอำนาจหน้าที่ให้พระวินยาธิการในชั้นปฏิบัติกร ได้แก่ ควรจัดหลักสูตรถวายความรู้พระวินยาธิการ (พระครูพินิจปริยัติกิจ (สมบัติวรธมโม), 2561) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปญญาพล ที่กล่าวว่าพระวินยาธิการต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ต้องแม่นยำพระธรรมวินัยและกฎหมาย (พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปญญาพล, 2561)

3. ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยมีกระบวนการพัฒนาศักยภาพ (Development Process) 6 ด้าน ก่อนการทดลองรูปแบบพบว่ารายด้านทักษะด้านพระวินยาธิการต้นแบบอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 1.11) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านพระวินยาธิการต้นแบบ ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 1.11) รองลงมา คือ ด้านการสร้างสันติภายใน ($\bar{X} = 5.16$, S.D. = 1.77) และด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 1.35) ดังตารางที่ 1 ภาพรวมระดับทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.66 มีทักษะอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 48.33 และมีทักษะอยู่ในระดับต่ำที่สุด ร้อยละ 15.0 ดังตารางที่ 2 หลังจากนำรูปแบบไปทดลองแล้วพบว่ารายด้านทักษะด้านองค์ความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 7.30$, S.D. = 0.99) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านองค์ความรู้ ($\bar{X} = 7.30$, S.D. = 0.99) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 7.28$, S.D. = 0.95) และด้านการสื่อสารอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 7.26$, S.D. = 0.95) ดังตารางที่ 3 และภาพรวมพระวินยาธิการมีระดับทักษะเมื่อผ่านการอบรมแล้ว อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 78.33 มีทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.66 ดังตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นปรากฏผลดีอย่างมีนัยยะสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุรศักดิ์ สุวรรณา ที่กล่าวว่า ควรมีการจัดหลักสูตรอบรมเสริมความรู้ให้พระวินยาธิการมีทักษะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ (พระมหาสุรศักดิ์ สุวรรณา, 2557) และรูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังผ่านการเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานีแล้วว่าถูกต้องตรงตามความต้องการ (พระธรรมรัตนารณ (สมศักดิ์ โชติณฺโสโร), 2563) แต่หากจะลงรายละเอียดในแต่ละเนื้อหาต้องใช้ระยะเวลาการอบรมพัฒนา มาก ซึ่งพระวินยาธิการส่วนใหญ่นั้นเป็นพระสังฆาธิการโดยตำแหน่ง มีภารกิจงานมาก และพื้นฐานการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการที่ไม่เท่ากันส่งผลต่อการซึมซับองค์ความรู้อีกด้วย (พระมหาจุมพล จิตตพโล, 2563) ทั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบวิธีที่สามารถย่นระยะเวลาการอบรมพัฒนาพระวินยาธิการลงและเพิ่มประสิทธิภาพการซึมซับองค์ความรู้ให้

มากขึ้นได้ หากมีการใช้เวลารวบรวมกรณีศึกษา (Case Study) การปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการซึ่งมีเป็นจำนวนมากมาคัดและเรียบเรียงเฉพาะ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ซึ่งพรธิดา วิเชียรปัญญา ได้กล่าวว่าแนวปฏิบัติที่ดี คือวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย อันเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน (พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสารและเผยแพร่ให้พระวินยาธิการหรือคณะสงฆ์โดยทั่วไปสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการให้มีแนวทางเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งสังฆมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช ที่ให้ทรงระบุว่า Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในแต่ละเรื่องซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกหน่วยงานจากหลายช่องทาง ทั้งตัวผู้นำ ผู้ร่วมงาน หรือภาวะปัญหาและการริเริ่มสร้างสรรค์การพัฒนาที่มีขั้นตอน เมื่อมีวิธีการทำงานที่ดีที่ต้องผ่านการเล่าเรื่องที่เป็นการทำงานของตนเองออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice ที่ได้ควรมีการบันทึกเขียนรายงานเพื่อการศึกษาพัฒนาและเผยแพร่ได้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง (วิจารณ์ พานิช, 2555)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้บูรณาการองค์ความรู้พระพุทธศาสนาเถรวาทและวิทยาการร่วมสมัยแล้วนำเสนอรูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการปกครอง พ.ศ. 2560 – 2564 ของมหาเถรสมาคม เป็นเครื่องมือที่พัฒนาขีดความสามารถของพระวินยาธิการได้จริง ตรงตามความต้องการของคณะกรรมการพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี สามารถนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่อื่นได้ พร้อมกันนี้ ได้รวบรวมข้อเสนอแนะไว้ 4 ประเด็นคือ 1) ควรมีนโยบายการพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการทั่วประเทศ หรือจัดตั้งโรงเรียนพระวินยาธิการ เพื่อให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพของพระวินยาธิการอย่างเป็นรูปธรรม มีมาตรฐานเป็นหนึ่งเดียวกันทั่วประเทศ 2) ควรมีการพัฒนาเครือข่ายและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนภารกิจของพระวินยาธิการอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ 3) ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลและให้สิทธิพระสังฆาธิการในการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการ เช่น ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง ฐานข้อมูลอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับพระวินยาธิการในการติดตามตรวจสอบประวัติบุคคล

4) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของพระวินยาธิการให้สอดคล้องตรงกับความเป็นจริง

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรชัย ชูเชื้อ. (14 กรกฎาคม 2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี. (พระมหานพพร ปุณฺณชโย, ผู้สัมภาษณ์)
- ชยุต มารยาทตรี. (20 กรกฎาคม 2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี. (พระมหานพพร ปุณฺณชโย, ผู้สัมภาษณ์)
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). การจัดการความรู้ : พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- พระครูพินิจปริยัติกิจ (สมบัติ วรรณโม). (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 2. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ ภาควิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปณฺญาพล. (2561). กลไกการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของพระวินยาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมคุณากรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2546). หลักแม่บทของการพัฒนาตน. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมรัตนากรณ์ (สมศักดิ์ โชติธโร). (22 กรกฎาคม 2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี. (พระมหานพพร ปุณฺณชโย, ผู้สัมภาษณ์)
- พระมหาจุมพล จิตตพล. (22 กรกฎาคม 2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี. (พระมหานพพร ปุณฺณชโย, ผู้สัมภาษณ์)
- พระมหาเจริญ จันทรจริง. (2542). บทบาทของพระวินยาธิการ ในการรักษาพระวินัยของพระสงฆ์ไทย ศึกษาเฉพาะกรณี กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาถาวร ถาวรจิตโต. (22 กรกฎาคม 2563). รูปแบบการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่เชิงพุทธบูรณาการของพระวินยาธิการจังหวัดปทุมธานี. (พระมหานพพร ปุณฺณชโย, ผู้สัมภาษณ์)

- พระมหาสุรศักดิ์ สุวรรณา. (2557). การศึกษาบทบาทพระวินยาธิการกับการลดปัญหาคณะสงฆ์ กรณีศึกษาเฉพาะ ในเขตพญาไทและเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนศึกษา. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2561). พระวินยาธิการ: ตำรวจพระ. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8 (2), 187-196.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). การปกครองคณะสงฆ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2562). คู่มือพระวินยาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- แสง อุดมศรี. (2530). การปกครองคณะสงฆ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.